

LATVIJAS REPUBLIKA
JELGAVAS NOVADA DOME

UR reģ.Nr. 90009118031, Pasta iela 37, Jelgava, LV-3001, Latvija, tālrunis: 63022238,
E-pasts: dome@jelgavasnovads.lv; www.jelgavasnovads.lv

Pielikums protokolam Nr. 8/2023

LĒMUMS

Jelgava

2023. gada 29.martā

Nr. 4

Par līdzdalības izbeigšanu SIA “Zemgales veselības centrs”

Saskaņā ar Pašvaldību likuma 73.panta pirmo daļu, pašvaldības manta izmantojama pašvaldības administratīvās teritorijas iedzīvotāju interesēs atbilstoši pašvaldības kompetencei, gan dibinot kapitālsabiedrības, gan iegūstot dalību kapitālsabiedrībās. Savukārt Pašvaldību likuma 10.panta pirmās daļas 9.punkts nosaka, ka, pašvaldības domes kompetence ir lemt par dalību kapitālsabiedrībās.

Jelgavas novada pašvaldība (turpmāk – Pašvaldība) ir 88,19% kapitāldaļu turētājs SIA “Zemgales veselības centrs” (turpmāk – Kapitālsabiedrība). Saskaņā ar Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma (turpmāk – Likums) 7.panta pirmo daļu, publiskai personai ir pienākums ne retāk kā reizi piecos gados pārvērtēt katru tās tiešo līdzdalību kapitālsabiedrībā un atbilstību Likuma 4. panta nosacījumiem. Atbilstoši Likuma 7.panta otrajai daļai, lēmumu par publiskas personas līdzdalības saglabāšanu kapitālsabiedrībās pieņem attiecīgās publiskās personas augstākā lēmējinstītūcija un lēmumā ietver:

1. vērtējumu attiecībā uz atbilstību Likuma 4. panta nosacījumiem, proti, vai līdzdalība kapitālsabiedrībā atbilst kādam no Valsts pārvaldes iekārtas likuma (turpmāk – VPIL) 88. panta pirmajā daļā paredzētajiem nosacījumiem;

2. vispārējo stratēģisko mērķi.

Nēmot vērā minēto, Jelgavas novada domei (turpmāk – Dome) ir jāpieņem lēmums, izvērtējot Jelgavas novada pašvaldības līdzdalības Kapitālsabiedrībā atbilstību Likuma 4. panta nosacījumiem, proti, vai Kapitālsabiedrības komercdarbības veikšana atbilst kādam no VPIL 88. panta pirmajā daļā paredzētajiem nosacījumiem, kā arī jānosaka Kapitālsabiedrības vispārējais stratēģiskais mērķis.

Atbilstoši iepirkuma rezultātā noslēgtajam līgumam par Jelgavas novada pašvaldības tiešās līdzdalības pārvērtēšanu pašvaldības kapitālsabiedrībā SIA “Zemgales veselības centrs” (turpmāk – Līgums), darbu izpildītājs SIA “CSE COE” ir izvērtējis, vai Pašvaldības iegūtā līdzdalība Kapitālsabiedrībā nodrošina to, ka īstenojas VPIL 88.panta pirmajā daļā norādītie nosacījumi un sagatavojis līdzdalības pārvērtēšanas Noslēguma ziņojumu (turpmāk – Ziņojums). Ziņojumā sniegti ieteikumi par Pašvaldības turpmāko līdzdalību Kapitālsabiedrībā.

Atbilstoši Līguma nosacījumiem pirms Noslēguma ziņojuma tika sagatavots Starpziņojums, kurš tika nosūtīts Konkurences padomei atzinuma sniegšanai un Pašvaldībā ir saņemts Konkurences padomes atzinums par Pašvaldības līdzdalības saglabāšanu Kapitālsabiedrībā. Konkurences padomes atzinumā sniegtie ieteikumi par Pašvaldības

turpmāko līdzdalību Kapitālsabiedrībā atbilst SIA “CSE COE” ziņojumos sniegtajiem ieteikumiem. Jelgavas novada domes Finanšu komitejas 2023.gada 15.februāra sēdē tika pieņemts lēmums atbalstīt SIA “CSE COE” sagatavoto līdzdalības pārvērtēšanas starpziņojumu un noteikt, ka izstrādājams Noslēguma ziņojums.

1. Par atbilstību VPIL 88. pantam

- 1.1. Saskaņā ar Pašvaldību likuma 4. panta pirmās daļas 6. punktu viena no pašvaldības autonomajām funkcijām ir organizēt veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību, kā arī īstenot veselīga dzīvesveida veicināšanas pasākumus. Saskaņā ar Pašvaldību likuma 10. panta pirmās daļas 9. punktu pašvaldības domes kompetence ir likumā noteiktajā kārtībā izveidot, reorganizēt un likvidēt pašvaldības kapitālsabiedrības, kā arī lemt par dalību kapitālsabiedrībās. Ārstniecības likuma 54. panta pirmā daļa paredz, ka ārstniecības iestādi var izveidot valsts institūcijas, pašvaldības, fiziskās vai juridiskās personas.
- 1.2. Attiecībā uz īslaicīgās sociālas aprūpes pakalpojumu, kas saistīts ar veselības aprūpi, Pašvaldība caur Kapitālsabiedrību pilda vēl vienu Pašvaldību likumā 4. panta pirmās daļas 9. punktā noteikto autonomo funkciju: nodrošināt iedzīvotājiem atbalstu sociālo problēmu risināšanā, kā arī iespēju saņemt sociālo palīdzību un sociālos pakalpojumus (sociālā palīdzība maznodrošinātām ģimenēm un sociāli mazaizsargātām personām, veco ļaužu nodrošināšana ar vietām pansionātos, bāreņu un bez vecāku gādības palikušo bērnu nodrošināšana ar vietām mācību un audzināšanas iestādēs, bezpajumtnieku nodrošināšana ar naktsmītņiem u.c.). Arī šis pienākums izriet no Satversmes, tās 109. pants nosaka, ka ikvienam ir tiesības uz sociālo nodrošinājumu vecuma, darbnespējas, bezdarba un citos likumā noteiktajos gadījumos.
- 1.3. Latvijas Republikas Satversmes 111. pants paredz, ka valsts aizsargā cilvēku veselību un garantē ikvienam medicīniskās palīdzības minimumu. Satversmes tiesa ir secinājusi, ka no Satversmes 111. panta izriet valsts pienākums izveidot atbilstošu veselības aizsardzības sistēmu. Valstij ir pienākums gādāt par veselības aprūpes iestāžu, pakalpojumu, aprīkojuma un zāļu esamību un pieejamību, kā arī citiem apstākļiem, kas ietekmē personu iespējas sasniegt visaugstāko veselības līmeni. Pašvaldības ir daļa no valsts pārvaldes sistēmas. Līdz ar to no Satversmes 111. panta izrietošie valsts pienākumi ir attiecināmi arī uz pašvaldībām, ievērojot normatīvajos aktos noteikto kompetences sadalījumu. Tādēļ Kapitālsabiedrība, nodrošinot veselības aprūpes pakalpojumus iedzīvotājiem, veic pašvaldības autonomo funkciju – nodrošina veselības aprūpes pieejamību.
- 1.4. Kapitālsabiedrības pamatdarbība sevī ietver primārās un sekundārās veselības aprūpes pakalpojumu nodrošināšanu Jelgavas novadā, par ko liecina iepriekš minētais par kapitālsabiedrības ieņēmumu struktūru – ieņēmumi no šī pakalpojuma sniegšanas kopā veido vairāk kā 98% no kopējā apgrozījuma, valsts finansēto pakalpojumu apjomam veidojot 40% no kopējā apgrozījuma.
- 1.5. VPIL 88.panta pirmā daļa nosaka nosacījumus, kad publiska persona savu funkciju efektīvai izpildei var dibināt kapitālsabiedrību vai iegūt līdzdalību esošā kapitālsabiedrībā. Ir jāīstenojas vismaz vienam no šādiem nosacījumiem:
 - 1.5.1. tiek novērsta tirgus nepilnība — situācija, kad tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā;
 - 1.5.2. publiskas personas kapitālsabiedrības vai publisku personu kontrolētas kapitālsabiedrības darbības rezultātā tiek radītas preces vai pakalpojumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai;
 - 1.5.3. tiek pārvaldīti tādi īpašumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.

- 1.6. Izvērtējot VPIL 88. panta pirmajā daļā noteiktos gadījumus, nevar apgalvot, ka Kapitālsabiedrības pamatdarbība atbilst VPIL 88. panta pirmās daļas 1. punktā minētajam nosacījumam – tiek novērsta tirgus nepilnība situācijā, kad tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā. Šobrīd Kapitālsabiedrības darbības reģionā (ģeogrāfiski Sabiedrība atrodas Jelgavas pilsētā, tās lielākā pacientu daļa ir no Jelgavas valstspilsētas, tikai tad no Jelgavas novada un tad no citiem novadiem) ir pieejams plašs klāsts primārās un sekundārās veselības aprūpes sniedzēju ar atbilstošu infrastruktūras, personāla un zināšanu piedāvājumu, kas varētu pilnībā aizvietot Kapitālsabiedrības sniegtos mājaprūpes, zobārstniecības un ambulatoros pakalpojumus.
- 1.7. Vienlaikus Kapitālsabiedrības pamatdarbība atbilst VPIL 88. panta pirmās daļas 2. punktā minētajam nosacījumam – Kapitālsabiedrības darbības rezultātā tiek sniegti pakalpojumi, kas ir stratēģiski svarīgi Pašvaldības administratīvās teritorijas un visas valsts attīstībai. Veselības aprūpes pieejamības nodrošināšana ir viena no pašvaldības autonomajām funkcijām. Turklāt veselības aprūpes pakalpojumu pieejamība ietilpst konstitucionāla ranga cilvēka pamattiesību uz veselību tvērumā. Minētais ir nostiprināts arī Ārstniecības likuma 3. panta pirmajā daļā, kas paredz, ka veselība ir fiziska, garīga un sociāla labklājība, valsts un tautas pastāvēšanas un izdzīvošanas dabiskais pamats. Tomēr nav šķēršļu līdzvērtīgus pakalpojumus saņemt arī no citām komercsabiedrībām, turklāt Kapitālsabiedrība reģionāli nav tik būtiska, lai Jelgavas novada pašvaldības līdzdalības neturpināšana radītu apdraudējumu Jelgavas novada iedzīvotāju veselībai.

2. Vispārējais stratēģiskais mērķis

- 2.1. Jelgavas novada attīstības dokumenti vispārīgi izceļ cilvēka veselību kā vienu no novada attīstības prioritātēm, tomēr nenorāda uz Kapitālsabiedrības īpašo lomu tās nodrošināšanā, un pamatoti – jo pastāv alternatīvas. Atbilstoši Pacientu tiesību likuma 8. pantā noteiktajam, pacientiem ir tiesības brīvi izvēlēties ārstu un ārstniecības iestādi, tādējādi Jelgavas novada iedzīvotājiem ir tiesības un iespējas saņemt veselības aprūpes pakalpojumu arī citviet, tāpat kā citu pašvaldību iedzīvotājiem ir tiesības saņemt veselības aprūpes pakalpojumus Kapitālsabiedrībā likumā noteiktajā kārtībā.
- 2.2. Kapitālsabiedrības sniegtie papildus pakalpojumi, kas ir nebūtiskā apmērā (1.4% no 2021. gada apgrozījuma), ir saistīti ar telpu iznomāšanu un citiem pakalpojumiem veselības aprūpes un ar jomu saistītu pakalpojumu sniedzējiem, dod iespēju Kapitālsabiedrības pakalpojumu saņēmējiem ģeogrāfiski vienā novietojumā saņemt plašāku pakalpojumu klāstu. Tāpēc šie papildus pakalpojumi ir turpināmi efektīva Sabiedrības īpašuma izmantošanai.
- 2.3. Saskaņā ar Pašvaldību likuma 4. panta pirmās daļas 6. punktu viena no pašvaldības autonomajām funkcijām ir organizēt veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību. Ārstniecības likuma 3. panta pirmā daļa noteic, ka veselības aprūpe ir veselības aprūpes pakalpojumu sniedzēju īstenots pasākumu komplekss pacienta veselības nodrošināšanai, uzturēšanai un atjaunošanai. Kapitālsabiedrības darbības mērķim ir jāatbilst pašvaldības stratēģiskajos dokumentos noteiktajiem mērķiem, Pašvaldību likuma 4. panta pirmās daļas 6. punktā noteiktajai pašvaldības autonomajai funkcijai un Ārstniecības likumā paredzētajam. Tādēļ Kapitālsabiedrības vispārējais stratēģiskais mērķis nosakāms šādi: nodrošināt veselības aprūpes pieejamību, sniedzot kvalitatīvus un pieejamus primārās veselības aprūpes pakalpojumus Jelgavas novada iedzīvotājiem, un veicināt Jelgavas novada iedzīvotāju veselību.

Pamatojoties uz Pašvaldību likuma 4. panta pirmās daļas 9. punktu, 10. panta pirmās daļas 9. punktu, Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 4. panta pirmo daļu, 7.panta pirmo un otro daļu, 9. panta pirmo daļu, Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88. panta pirmo daļu, Ārstniecības likuma 54. panta pirmo daļu, kā arī ņemot vērā Finanšu komitejas 2023.gada 15.februāra lēmumu “Par starpziņojuma atbalstīšanu”,

Jelgavas novada dome, atklāti balsojot,

PAR – 11 balsis (Dainis Liepiņš, Dina Tauriņa, Emīls Dobrājs, Gundars Liepa, Ģirts Neija, Ilze Vītola, Juris Lavenieks, Juris Razživins, Lolita Duge, Madars Lasmanis, Vidmants Rinkuns);

PRET – 1 balss (Andris Ozoliņš);

ATTURAS – nav,

Jānis Kažotnieks, Pēteris Veļeckis balsojumā nepiedalās,

nolemj:

1. Izbeigt Jelgavas novada pašvaldības tiešo līdzdalību SIA “Zemgales veselības centrs”, reģ.nr. 40003321647, beidzoties Koncesijas līguma par kapitāla daļu nodošanu komerciālā pārvaldīšanā (līguma reģ. Nr.9156-9160) termiņam;
2. Uzdot Jelgavas novada pašvaldības izpilddirektorei organizēt visas nepieciešamās darbības, kas saistītas ar līdzdalības izbeigšanu SIA “Zemgales veselības centrs” līdz 2023.gada 29.decembrim.

Priekšsēdētājs

M.Lasmanis